

2017-10-25

B E S L U T

FI Dnr 17-16986

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Kontracykliskt buffertvärde

Finansinspektionens beslut

Finansinspektionen beslutar att inte ändra FI:s föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde.

Ärendet

Finansinspektionen (FI) ska enligt 7 kap. 1 § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde¹ och ett kontracykliskt buffertvärde varje kvartal. Den 14 mars 2016 fattade FI beslut om att höja det kontracykliska buffertvärdet från 1,5 procent till 2 procent. Detta värde tillämpas från och med den 19 mars 2017.²

Finansinspektionens bedömning

Syftet med den kontracykliska kapitalbufferten är att upprätthålla bankernas motståndskraft. Den kontracykliska kapitalbufferten är ett kapitalkrav som varierar över tid. Det innebär att bufferten ska byggas upp när finansiella obalanser och därmed systemrisker bedöms öka. I en påföljande lågkonjunktur eller vid stora förluster i bankerna kan buffertkravet minskas för att motverka en åtstramning i utlåningen och på så sätt mildra nedgången i ekonomin.

FI beslutade den 14 juli 2017 att inte ändra det kontracykliska buffertvärdet. Det innebar att det buffertvärde på 2 procent som sedan den 19 mars 2017 tillämpas, skulle fortsätta att gälla.³ Det kontracykliska buffertriktvärdet angavs vara 0 procent.

¹ Buffertriktvärdet fungerar som en utgångspunkt för FI:s bedömning av storleken på det kontracykliska buffertvärdet.

² FI (2016), *Ändring av föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde*. Publicerad på fi.se den 15 mars 2016, FI Dnr 16-742.

³ Detta beslut grundar sig, likt föregående beslut, på data t.o.m. andra kvartalet 2017. Tidigare beslut baserade sig delvis på prognostiserade utfall för andra kvartalet 2017. För nuvarande beslut används i stället faktiska utfall för andra kvartalet.

De totala skulderna ökar snabbare än vad tidigare tillgänglig data indikerat, framförallt på grund av en kraftig upprevidering av historiska data för marknadsfinansiering för icke-finansiella företag.⁴ Revideringarna innebär att de totala skulderna under första kvartalet 2016 till och med första kvartalet 2017 ökade med i genomsnitt 1,2 procentenheter mer än vad tidigare data visat.

Även under andra kvartalet 2017 ökade de totala skulderna starkt, med 7,4 procent jämfört med andra kvartalet 2016. Detta drivs framförallt av ökningen av de icke-finansiella företagens skulder, som steg med 8,1 procent i årstakt. Men även utlåningen till svenska hushåll ökade fortsatt snabbt, med 6,8 procent i årstakt. De totala skulderna uppgick andra kvartalet 2017 till 150 procent av BNP. Även bostadspriserna som andel av inkomsten ligger på en historisk hög nivå.

FI:s prognos för såväl de totala skulderna som utlåningen till hushåll är kraftigt uppreviderad sedan förra beslutet. De totala skulderna väntas öka med mellan 6 och 7 procent i årstakt det kommande året. Anledningen är dels att BNP har reviderats upp såväl historiskt som i prognos, dels att bostadspriserna har ökat mer än väntat.⁵ Tillväxten i utlåningen till hushåll väntas ligga på 6,2 procent i genomsnittlig årstakt fram till slutet av 2018, medan de icke-finansiella företagens skulder väntas stiga något snabbare.

Det finns därmed flera indikatorer som tyder på att systemriskerna fortsätter att byggas upp. Samtidigt växer bostadspriserna något långsammare än de tidigare gjort. I genomsnitt ökade bostadspriserna med 6,7 procent i årstakt under september 2017, vilket är en inbromsning jämfört med de föregående månaderna. Eftersom bostadspriserna är en tidig indikator för hur mycket hushållens skulder ökar kan det även vara ett tecken på att tillväxten i utlåningen till hushållen kommer att sakta in. Dessutom bedöms det skärpta amorteringskravet, som föreslås träda i kraft den 1 mars 2018, dämpa skuldutväxten något. Övriga indikatorer som FI beaktar talar för att riskerna kopplade till skuldutvecklingen inte har förändrats nämnvärt sedan beslutet i juli 2017.⁶

⁴ De totala skulderna avser utlåning från monetära finansinstitut till hushåll och icke-finansiella företag samt marknadsfinansiering (dvs. icke-finansiella företags emitterade räntebärande värdepapper). Marknadsfinansiering för icke-finansiella företag har reviderats upp för perioden 2013–2017.

⁵ Statistiska centralbyrån har reviderat upp BNP-tillväxten för perioden 2015-2017, medan Konjunkturinstitutet har reviderat upp prognosen för BNP-tillväxten fram till 2018.

⁶ Vissa av dessa indikatorer redovisas i bilaga 1.

De totala skulderna fortsätter att växa på ett sätt som inte är långsiktigt hållbart och FI skärper därför bevakningen av skuldernas utveckling. Men FI ändrar inte buffertvärdet innevarande kvartal. En höjning av buffertvärdet kan dock bli aktuell om FI bedömer att systemriskerna fortsätter att byggas upp.

I beslutet har FI även beaktat att den starkare tillväxten i skulderna i utfall och prognos delvis beror på upprevideringen i marknadsfinansieringen. Det är inte uppenbart att marknadsfinansiering i samma grad som skulder förmedlade av kreditinstitut skapar den typ av systemriskerna som det kontracykliska kravet syftar till att motverka.

Kreditgapet, beräknat enligt Baselkommitténs standardmetod, uppgick till 0,7 procent det andra kvartalet 2017. FI ska enligt 7 kap. 1 § lag (2014:966) om kapitalbuffertar för varje kvartal fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde. Eftersom kreditgapet är lägre än 2 procent fastställs det kontracykliska buffertriktvärdet till 0 procent.⁷

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Erik Thedéen efter föredragning av seniora analytikern Thomas Eisensee och analytikern Niclas Olsén Ingefält. I den slutliga handläggningen har även chefsekonom Henrik Braconier deltagit.

FINANSINSPEKTIONEN

Erik Thedéen
Generaldirektör

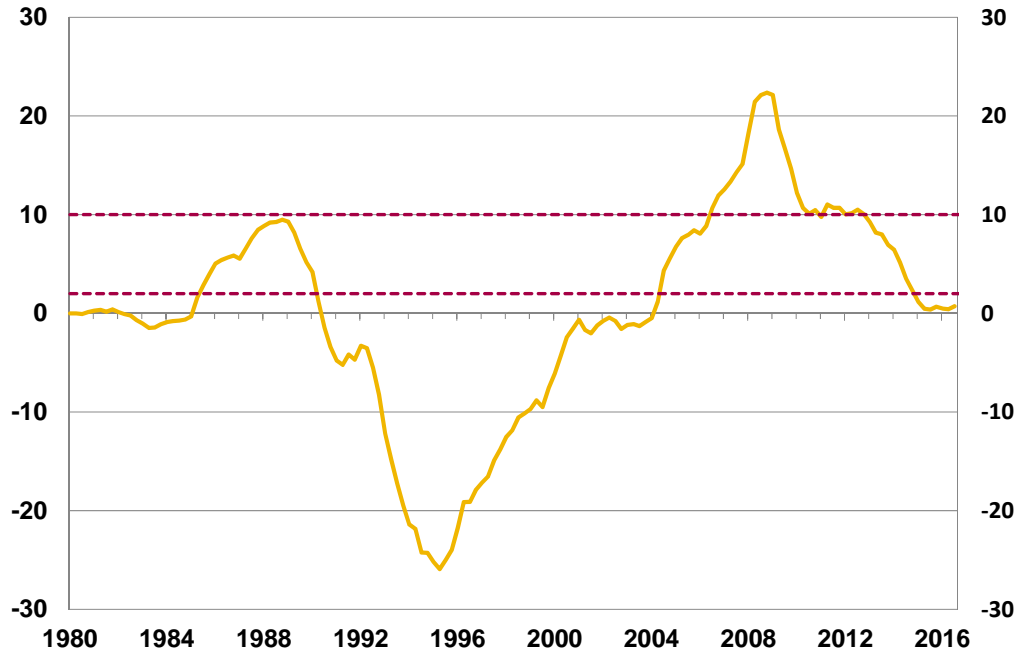
Thomas Eisensee
Senior analytiker

⁷ Enligt Baselkommitténs standardmetod innebär ett kreditgap som är lägre än 2 procent att buffertriktvärdet uppgår till 0 procent. Det bör noteras att buffertriktvärdet är bäst lämpat som indikator för ökningarna i buffertvärdet, inte sänkningar.

Bilaga 1: Indikatorer

1 Kreditgapet enligt standardmetoden

Avvikelse från trend i procentenheter

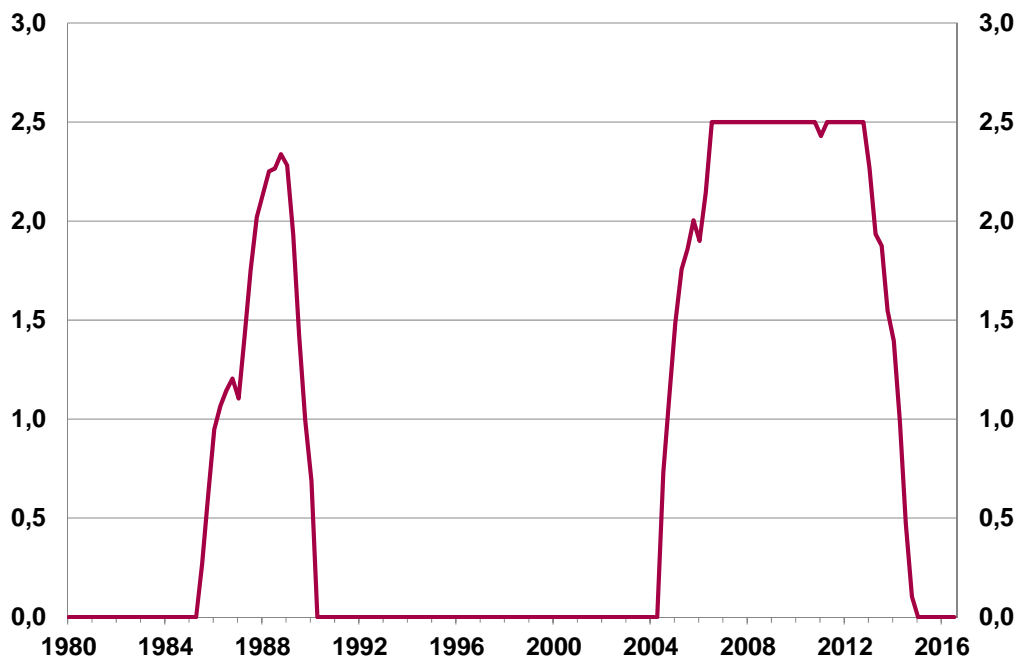

Anmärkning: De sträckande linjerna visar de tröskelvärden (2 respektive 10 procent) som enligt standardmetoden används för att omvandla kreditgapet till ett buffertriktvärde.

Källa: FI och SCB.

2 Buffernivån enligt standardmetoden

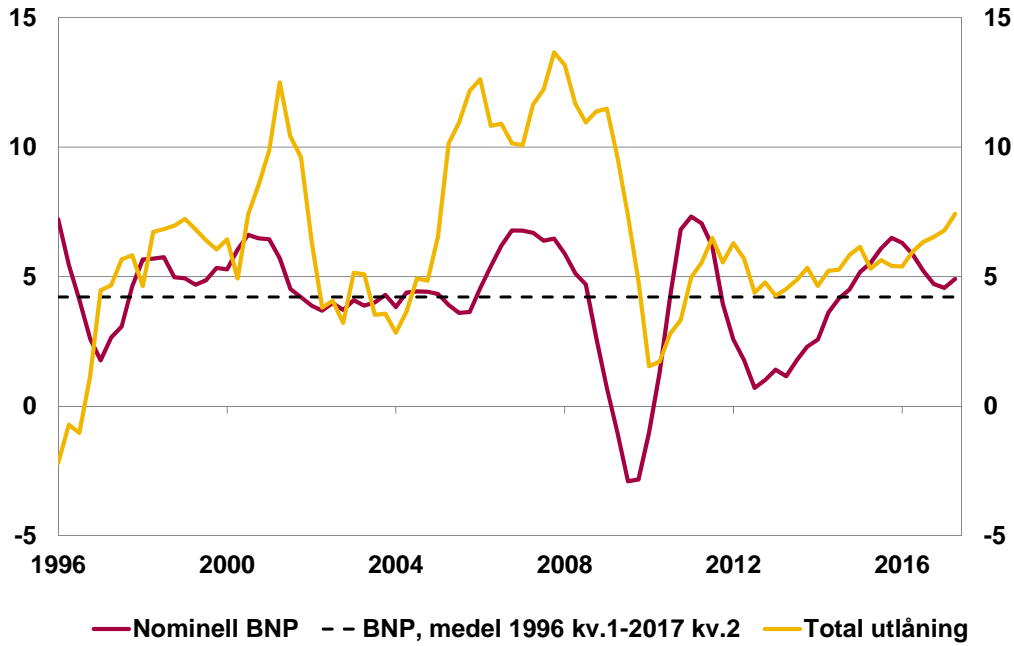
Procent

Källa: FI och SCB.

3 Total utlåning och nominell BNP

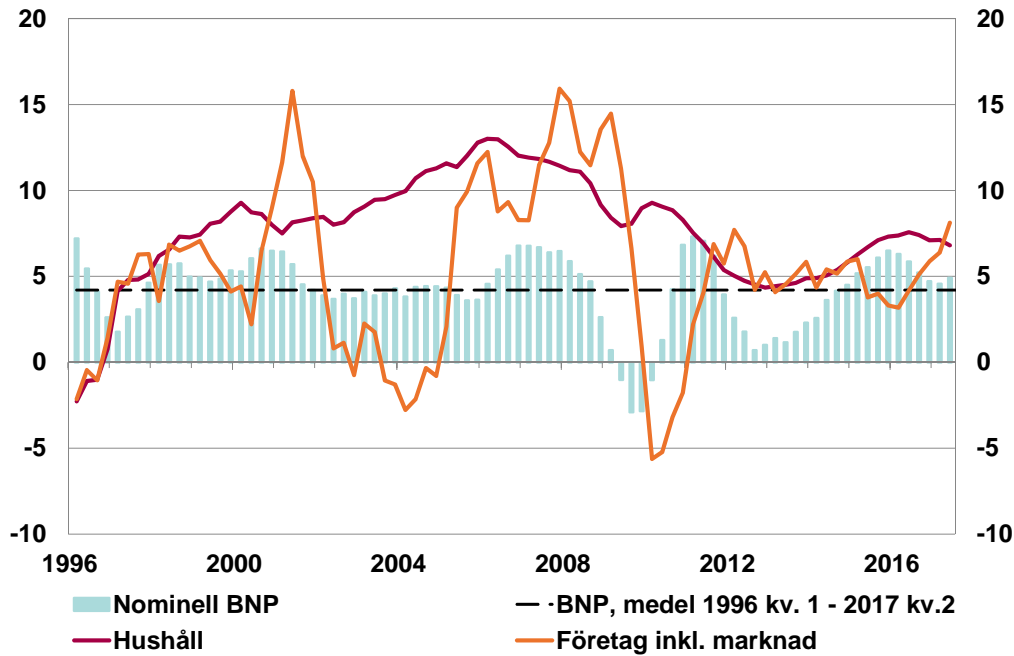
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

4 Utlåning till hushåll och företag samt nominell BNP

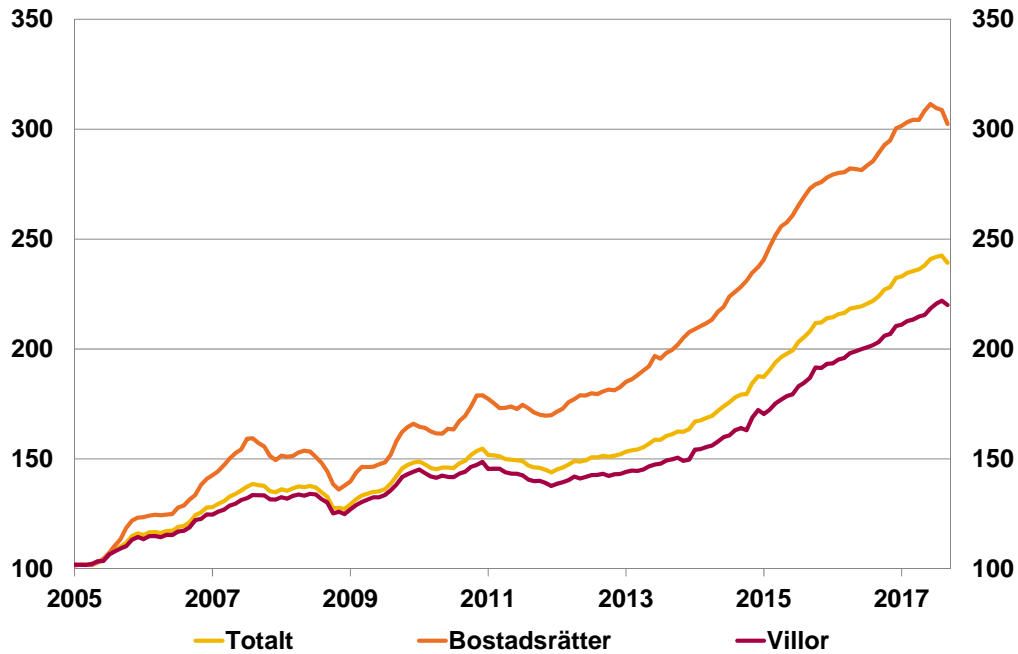
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

5 Bostadspriser i Sverige

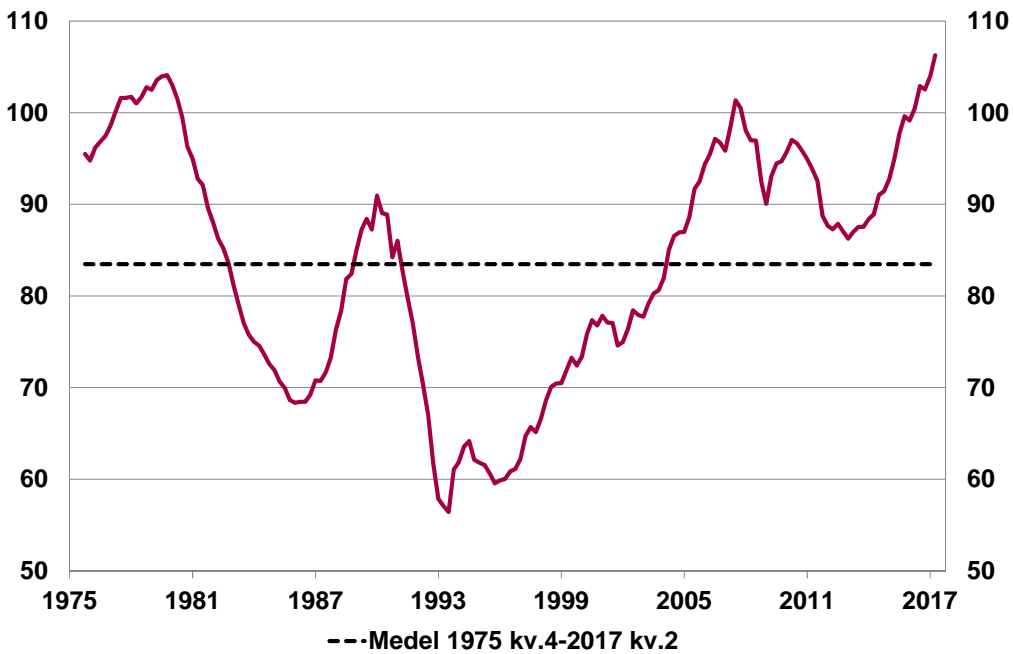
Index 100 = januari 2005

Källa: Valueguard och FI.

6 Huspriser i förhållande till disponibel inkomst

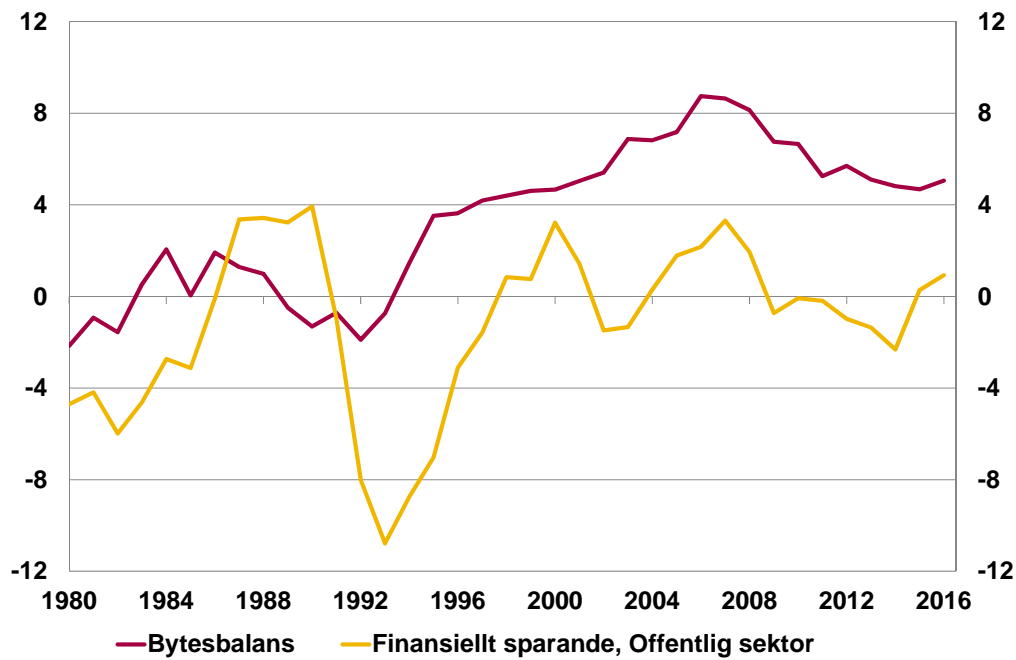
Index 100 = 1980

Källa: SCB.

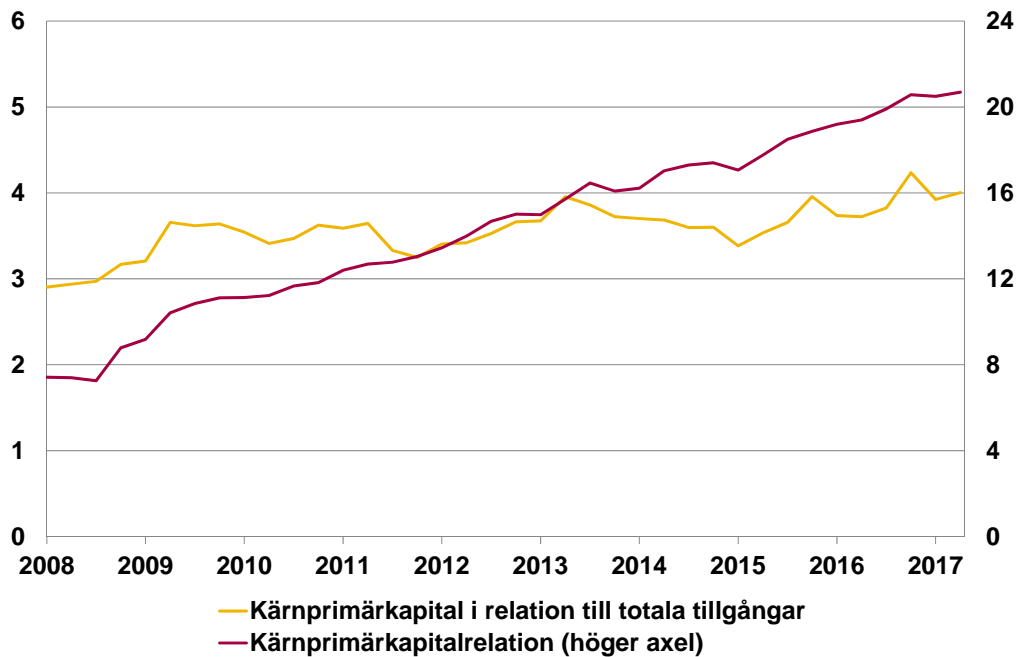
7 Bytesbalans och finansiellt sparande i offentlig sektor

Procent av BNP

Källa: SCB.

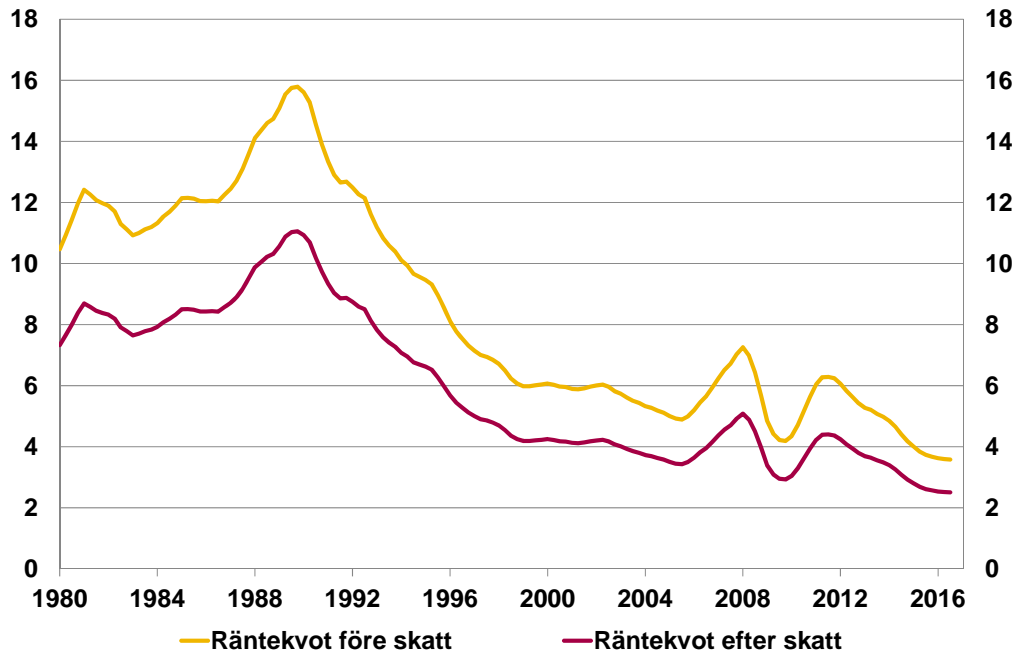
8 Kärnprimärkapital i relation till totala tillgångar och kärnprimärkapitalrelation (procent)

Källa: FI.

9 Hushållens räntekvot

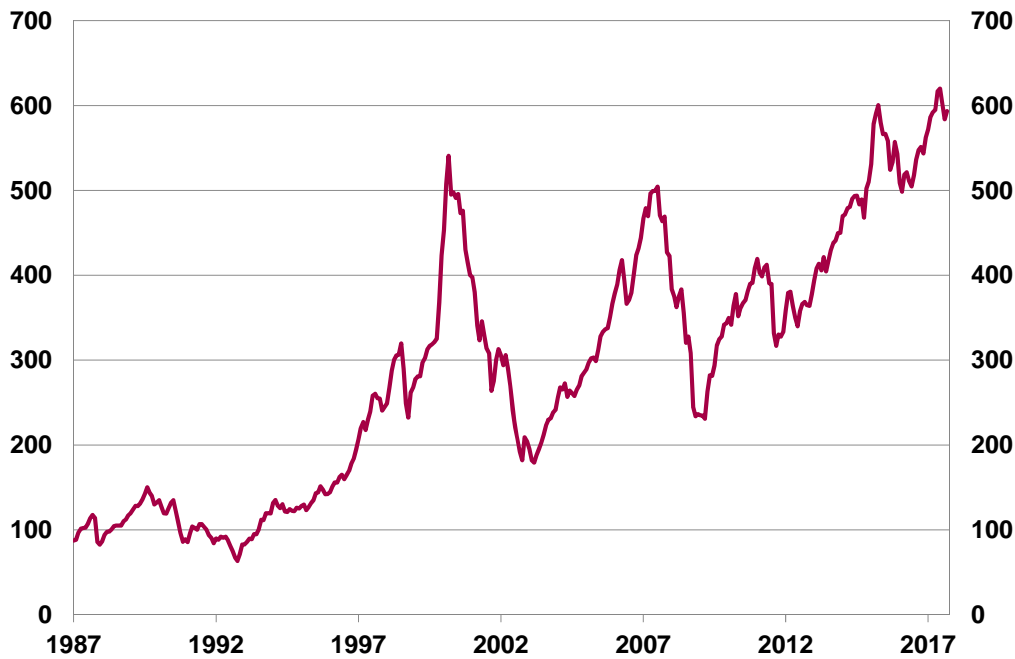
Procent av disponibel inkomst

Källa: SCB.

10 Reala aktiepriser

Index 100 = 1987

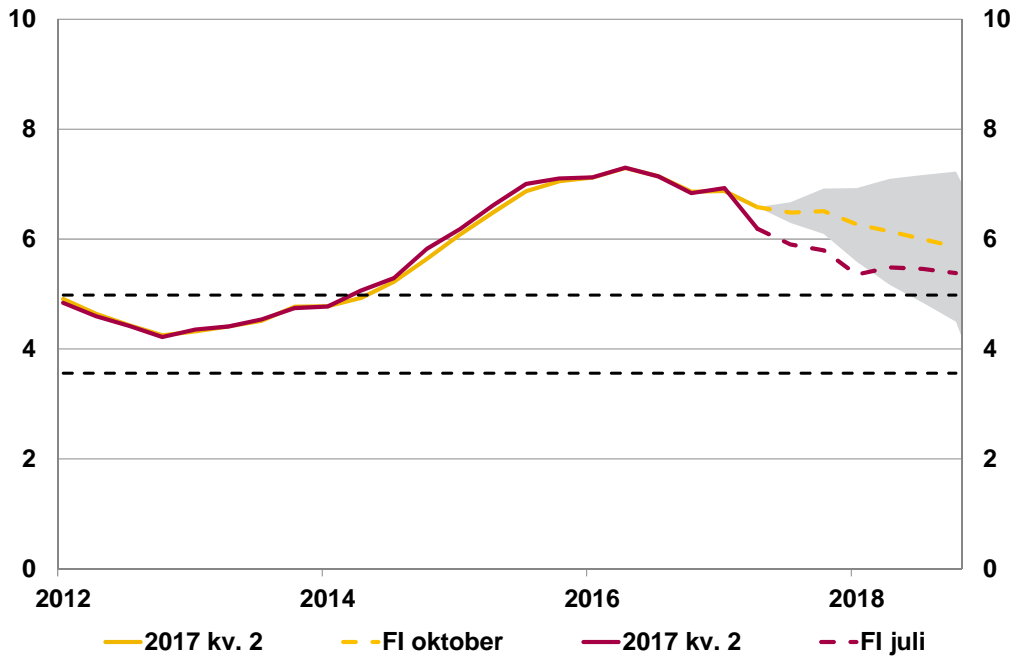

Anmärkning: Reala aktiepriser har beräknats genom att dividera OMX med KPIF .

Källa: SCB och Thomson Reuters Datastream.

11 Hushållens nominella skulder

Årlig procentuell förändring

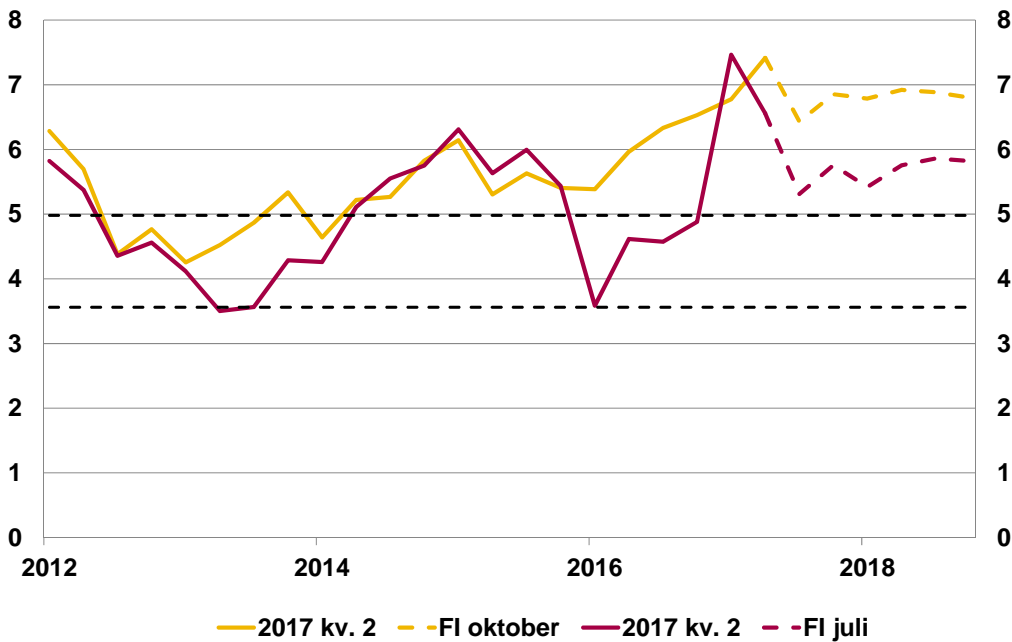

Anmärkning: Den grå ytan visar ett 68-procentigt sannolikhetsintervall för den aktuella prognosen. Området mellan de svarta streckade linjerna markerar ett 95-procentigt sannolikhetsintervall för tillväxten i nominell BNP i ett normalläge. Juli avser prognosen från beslut om kontracykliskt buffertvärde från juli 2017.

Källa: FI och SCB.

12 Totala nominella skulder

Årlig procentuell förändring

Anmärkning: Området mellan de svarta streckade linjerna markerar ett 95-procentigt sannolikhetsintervall för tillväxten i nominell BNP i ett normalläge. Juli avser prognosen från beslut om kontracykliskt buffertvärde från juli 2017.

Källa: FI och SCB.